

ALTERNATIV POSSIBILITIES FOR STUDENTS MOBILITY – STUDENTS TRAVELING SEMINAR

Abstract: Student mobility in the last years has been of major importance in the field of higher education and is stimulated and regulated by a number of international, national and university normative documents, strategies and regulations. Along with all the positive opportunities and perspectives that mobility opens up, higher education institutions are also facing a number of challenges related to it. Searching for alternative student mobility opportunities in the future would open new avenues and dimensions for successful implementation.

Author information:

Rosica Mihaylova

Assoc. Prof. PhD

Konstantin Preslavsky – University of Shumen

Faculty of Education

Department of Socialn Work

✉ r.mihaylova@shu.bg

🌐 Bulgaria

Keywords:

students mobility, traveling seminar,
education

Статията е по Проект № РД-08-86/31.01.2019 г. Стимулиране на международна мобилност на студенти и докторанти от специалност „Социални дейности“, катедра „Социална работа“, Педагогически факултет.

Студентската мобилност в последните години е с водещо значение в сферата на висшето образование и се стимулира и регламентира от редица международни, национални и вътрешноуниверситетски нормативни документи, стратегии и правилници. Болонският процес, целящ свободното предвижване на студенти и преподаватели в европейското пространство е един от най-мощните катализатори на процесите по стимулиране на мобилността през последните десетилетия. Един от основните формулирани резултати на Стратегия за мобилност 2020 за Европейското пространство за висше образование (ЕПВО) например е до края на периода на посочената стратегия „най-малко 20% от завършващите в ЕПВО следва да са изкарвали период на обучение или курс в чужбина“ [1, с.1].

Наред с всички положителни възможности и перспективи, които отваря мобилността, висшите учебни заведения са изправени и пред редица предизвикателства свързани с нея. Въпреки създадените условия за мобилност, чрез сключване на споразумения и договори с други чуждестранни университет както по програмата Еразъм+, така и извън нея, студентите трудно се осмеляват да прекратят границите на националното пространство за висше образование и сами да се впуснат в дебрите на европейското такова. Изправени пред редица бариери, като например липса на чуждоезикови компетенции или ограничени такива, недостатъчно познаване на чуждестранните системи за висше образование, ненапълно синхронизирани учебни планове на специалностите в различните страни, нестабилно финансово положение, семейни и служебни ангажименти, студентите трудно се решават да изберат възможността за мобилност с цел обучение за цял семестър извън родното място. В новоприетата от Шуменски университет

Стратегия за интернационализация на Шуменски университет „Епископ Константин Преславски“ (2019-2022) тези тенденции се открояват ясно в анализа на академическата мобилност (2).

Стратегията за мобилност 2020 за Европейското пространство за висше образование призовава от друга страна висшите учебни заведения „да разработват други възможности за мобилност“ [1, с.6].

Анализирайки спецификата на студентите, обучавани в специалност Социални дейности при Шуменски университет, свързана с академичната мобилност преподавателския колегиум от специалността потърси допълнителни инструменти за насърчаване и мотивиране на студентите за участие в различен вид мобилности като например разширяване и утвърждаване на връзките с университети в държави, в които езиковата бариера не би била смущаващ фактор както е случая с Република Северна Македония.

През 2019 г. катедра „Социална работа“, администрираща обучението на студенти в специалност „Социални дейности“, насочи своите усилия в посока активизиране на студентската мобилност чрез разработване на вътрешно университетски проект **Стимулиране на международна мобилност на студенти и докторанти от специалност „Социални дейности“**.

Лайтмотив в реализирането на проекта на катедрата бе не само повишаване на интереса и информираността на студентите и докторантите от специалността за възможностите за международна мобилност, но също така и създаване на условия да се докоснат по-отблизо с нейната същност чрез алтернативни възможности за академична студентска мобилност. В своите търсения за удачна и ефективна алтернативна възможност за студентска мобилност катедрата инициира провеждането на студентски пътуващ семинар.

Студентският пътуващ **„Студентска мобилност – възможности и предизвикателства“** семинар се реализира като част от заложените дейности и мерки по проект на катедра „Социална работа“ /при Педагогически факултет на Шуменски университет „Епископ Константин Преславски“/ – **Стимулиране на международна мобилност на студенти и докторанти от специалност „Социални дейности“** и въз основа на договор за двустранно сътрудничество на университета с университет „Гоце Делчев“ в гр. Щип, Република Северна Македония.

Пътуващият студентски семинар в Република Северна Македония цели повишаване на информираността на студентите от специалност „Социални дейности“ относно възможностите и предизвикателствата пред студентската и докторантска мобилност и актуалното ѝ състояние, както и запознаване с възможностите за провеждане на мобилност с цел практика в чужбина.

Реализирането на семинара ще допринесе и за интернационализация на учебния процес на студентите от специалност „Социални дейности“ в синхрон с Болонския процес и Стратегията за мобилност 2020 за Европейското пространство за висше образование. Според споменатата стратегия мобилността е от ключово значение за гарантиране на висококачествено висше образование и също така е важна основа за обмена и сътрудничеството с останалата част от света.

Пътуващият семинар **„Студентска мобилност – възможности и предизвикателства“** предвижда също така запознаване на студентите с културните, историческите и образователни дадености на приемащата страна чрез посещение на исторически обекти, посещение на беседи и лектории.

Реализирането на **Студентски пътуващ семинар „Студентска мобилност – възможности и предизвикателства“** бе в периода 22-24.04.2019 г. с петима студенти от различните курсове и форми на обучение на специалност Социални дейности, придружени от двама преподаватели от катедрата. Студентският пътуващ семинар се реализира в партньорство с деканско ръководство и преподаватели от Педагогически факултет на щипския университет „Гоце Делчев“. В рамките на три дни студентите имаха възможността интензивно да се докоснат

до друга образователна система, да опознаят по-отблизо функционирането на социалните услуги в Република Северна Македония, както и възможностите за провеждане на мобилност с цел практика по програма Еразъм+. Не на последно място студентите имаха възможност да се запознаят с културните и исторически дадености на страната, както и социално битовите и демографски тенденции.

Семинарът протече по предварително изработено програма, която на място беше дообогатена от колегите от университета „Гоце Делчев“, гр. Щип.

Час	Дейност
22.04.2019 г.	
06:00 ч.	Отпътуване от Шумен
14:00 ч.	Пристигане и настаняване в гр. Щип
15:00 – 17:30 ч.	Културно-образователна програма съпроводена с беседи от преподаватели от Педагогически факултет на Университет „Гоце Делчев“, гр. Щип: - посещение на исторически, етнографски и археологически музей в гр. Щип; музей на восъчните фигури гр. Щип; - посещение на крепостта Исаар.
17:30-18:30 ч.	Запознаване на студентите с нормативните документи относно студентската мобилност.
19:00 ч.	Вечеря и свободно време
23.04.2019 г.	
8:30 ч.	Закуска
10:00 ч.	Среща с ръководството на Педагогически факултет на Университет „Гоце Делчев“, гр. Щип. Запознаване с възможностите на факултета, предлагани специалности и материална база.
11:00 ч.	Лекция
12:30 ч.	Обяд
13:30-17:30 ч.	Посещение на социални институции и други такива, бази за практика на студентите от университета в Щип.
17:30-19:00 ч.	Свободно време
19:00 ч.	Вечеря
24.09.2019 г.	
07:00 ч.	Закуска
08:00 ч.	Отпътуване за Шумен

Таблица 1. Проектно-програма на студентския пътуващ семинар

Още с пристигането в Република Северна Македония преподавател историк от Педагогическия факултет на университет „Гоце Делчев“ в гр. Щип запозна студентите с културните, историческите и образователни дадености на града чрез посещение на исторически, етнографски и археологически музей в гр. Щип; както и посещение на крепостта Исаар. Обиколката бе съпроводена с беседи от гореспоменатия преподавател, както и възможности за дискусии по въпроси, вълнуващи студентите.

В залите на университета домакин студентите бяха запознати по детайлно с нормативните документи относно студентската мобилност както и възможностите за нейното реализиране. Дискутирани бяха опасенията и бариерите на студентите, свързани с мобилността.

Снимка 1. Участници в студентския пътуващ семинар

Вторият ден от студентския пътуващ семинар бяха създадени възможности както за запознаване с ръководството на педагогическия факултет в гр. Шип, така и за интензивно посещение на различни бази за практика на факултета доставчици на социални услуги.

Проведената среща с ръководството на Педагогически факултет на Университет „Гоце Делчев“, гр. Шип. Запозна студентите с възможностите на факултета, предлаганите от тях специалности и магистърски програми, както и с материалната база. Обсъдени бяха възможностите и условията за студентски мобилности, опита на колегите с чуждестранни студенти.

Чрез посещение на регионалната дирекция на Министерството на труда и социалната политика в гр. Шип студентите бяха запознати със социалната система, социалната политика и социалното законодателство в Република Северна Македония, както и с предлаганите социални услуги. Обсъдени бяха възможности за реализиране на студентски мобилности с цел практика в услугите, които са налични в гр. Шип. Срещата бе последвана от съпроводено от социални работници посещение на наличните в гр. Шип услуги, а именно:

- Дневен център за лица с интелектуална и физическа недостатъчност;
- Дневен център за деца с аутизъм;
- Малък групов дом (еквивалент на българските Центрове за настаняване от семеен тип).

Студентите имаха възможност да се запознаят със същността на услугите, материална база, капацитет, дейности, профил на персонала. Да се срещнат и разговаря с потребителите на социалните услуги в гр. Шип. Направени бяха дискусии по въпроси свързани с приликите и разликите в социалните услуги в двете страни.

Снимка 2. Посещение на Дневен център за деца с увреждания

В последния ден от студентския пътуващ семинар в залите на университета домакин със студентите бе проведена заключителна сесия с възможности за дискусия и обратна връзка за реализирания семинар.

Резултатите от обратната връзка могат да бъдат систематизирани по следния начин:

- всички участвали студенти са с изключително положителни впечатления от цялостната организация и протичане на семинара;
- смятат за изключително полезно запознаването с възможностите за мобилност по такъв алтернативен начин;
- било им е изключително интересно и полезно за развитието им като бъдещи професионалисти, посещението и запознаването с всички налични социални услуги в гр. Щип;
- смятат за предимство осъществяването на мобилност в страна, която езиковите бариери не са фактор;
- самите те биха участвали отново в мобилности, но по-скоро в алтернативни, краткосрочни форми поради служебни, семейни и финансови фактори;
- присъствието и модерирването на пътуващия семинар от преподаватели създава в тях по-голямо чувство за сигурност и комфорт.

Съпоставяйки предизвикателства, пред които е изправена академичната мобилност на студентите и резултатите от обратната връзка с тях след провеждането на студентския пътуващ семинар до Република Северна Македония биха могли да се изведат следните заключения:

- студентската мобилност като цяло е изключително полезна и необходимо за хармоничното развитие и обучение на студентите, за разширяване и обогатяване на техните познания, мироглед, за създаване на нови контакти и възможности за бъдещи професионални перспективи;

- търсенето и реализирането на алтернативни и по-краткотрайни форми на студентска мобилност е добра възможност за компенсиране на затрудненията на голяма част от студентите да осъществят академична мобилност за няколко месеца;

- висок е интереса и би било също толкова полезно осъществяването на студентска мобилност с цел практика, която дава практико-приложни умения и компетенции на студентите и е по-атрактивна за тях от гледна точка на езиковите бариери и предизвикателството да полагат изпити на чужд език при мобилност с цел обучение.

Имайки предвид обратната връзка от студентите и в унисон с университетската Стратегия за интернационализация на Шуменски университет „Епископ Константин Преславски“ (2019-2022) се открояват приоритетни дейности при реализиране на академична студентска мобилност като:

- развитие и задълбочаване на изградените към момента партньорски взаимоотношения с други висши учебни заведения;

- създаване на нови и по-тесни връзки с чуждестранни висши училища и организации, фирми, социални услуги като потенциални възможности за реализиране на студентска мобилност и с цел практика;

- търсене на допълнителни възможности за организиране и финансиране на алтернативни форми на студентска мобилност;

- синхронизиране и адаптиране в по-голяма степен на учебните планове на специалността с тези на чуждестранните университети партньори, за да се улесни максимално процеса при реализиране на студентска мобилност с цел обучение по програмата Еразъм+.

„Ефективните системи за образование и обучение са сред инструментите за изграждането на социален капитал сред младежите, увеличаването на капацитета и способностите им да участват активно в обществото.“ [2, с.6] Социалният капитал на младите хора, върху който акцентира споменатата вече стратегия на Шуменски университет, се умножава многократно при използвани възможности за създаване на нови мрежи от контакти – възможни за постигане чрез реализиране на студентски мобилности от различно естество. Същевременно чрез различните възможности за мобилност се придобиват и интериоризират у младите хора нови умения и компетенции, които са гарант за ефекта от процеса на обучението им.

References:

1. Strategiya za mobilnost 2020 za Evropeyskoto prostranstvo za vishe obbbzovanie, Bukuresht, 2012.
2. Strategiya za internationalizatiya na Shumenski universitet “Episkop Konstantin Preslavski”, Shumen, 2019.
3. Institutsionalna programa za deystvie po programa “Erazam+” na Shumenski universitet “Episkop Konstantin Preslavski”, Shumen, 2018.
4. Pravilnik za prilagane na sistemata za transfer I natrupvane na krediti na Shumenski universitet, 2017.